

Tampereen yliopiston tervehdys

Hyvät seminaarin osanottajat Tampereen yliopiston puolesta toivotan teidät tervetulleiksi Tampereelle ja tähän seminaariin. Seminaari on järjestetty opetusministeriön ja Tampereen yliopiston täydennyskouluskeskuksen yhteistyönä ja opetusministeri Ala-Kapee tulee itse huomenna esittämään avauspuheenvuoron. Käytännön järjestelyistä on huolehtinut täydennyskoulutuskeskus.

Seminaari on kokoontunut selvittämään ja pohtimaan aikuiskasvatuksen tutkimusta: mitä siinä on tehty, mitä ollaan tekemässä ja mitä pitäisi tehdä. Yliopiston kannalta katsoen on mieluisaa, että olemme saaneet olla mukana järjestelyissä. Onhan Tampereen yliopistolla aikuiskasvatuksen opetuksessa ja tutkimuksessa jo pitkä ja vankka perinne.

Tampereen yliopisto toimi aikaisemmin Yhteiskunnallisen Korkeakoulun nimellä ja jo sitä ennen se oli toiminut Kansalaiskorkeakouluna. Jo vuonna 1928 Kansalaiskorkeakouluun perustettiin tutkinto, jonka nimi oli ”opettajatutkinto kansansivistystyötä varten”. Tutkinto jäi sellaisenaan lyhytikäiseksi, mutta sen mukana syntyi samalla uusi oppiaine, kansansivistysoppi, jonka nimi sittemmin on muuttunut nykyiselleen aikuiskasvatukseksi. On myös syytä korostaa, että kun Yhteiskunnallinen Korkeakoulu aikanaan pääsi nousemaan akateemisten korkeakoulujen kastiin ja sai ensimmäiset professorinsa, korkeakouluun ensimmäiseksi nimitetty professori oli kansansivistysopin professori Urpo Harva. Samoin aikuiskasvatuksen piiriin luettava Tampe-

reen yliopiston täydennyskoulutuskeskus on laatuun vanhin maassamme.

On tietenkin suuri ero sillä, mitä oli kansansivistysoppi 1920-luvulla ja mitä on aikuiskasvatus oppiaineena ja tieteenalana tänä päivänä. Eräs olennainen uusi piirre on se, mikä tulee esiin tämän seminaarinkin ohjelmassa, eli jako ammatilliseen ja ns. yleissivistävään aikuiskoulutukseen. Kärjistäen voitaisiin puhua jopa ammatillisesta aikuiskoulutuksesta ja yleissivistävästä aikuiskasvatuksesta.

Kärjistän tätä eroa edelleen. Erittäin voimakas tutkimustarve kohdistuu tällä hetkellä aikuisdidaktiikkaan. Asia ei ole uusi, mutta siinäkin painotukset ovat muuttuneet. Ammatillisen koulutuksen didaktiikalle asettamat vaatimukset ovat ilman muuta selvät, mutta niin paradoksaalista kuin se onkin, myös ns. vapaa yleissivistävä opiskelu edellyttää mahdollisimman tehokkaita menetelmiä. Samalla on nousut lähes polttavaksi kysymys siitä, mikä tieto ja taito on todella hallittava ja mitä voidaan karsia ja on karsittava. Tämä ongelma tulee yhä vaikeammaksi sitä mukaa, mitä kauemmas mennään puhtaasti ammatillisesta työkoulutuksesta.

Kokonaisuutena katsoen aikuiskasvatuksen ja -koulutuksen kenttä on tällä hetkellä jo niin laaja, että se vetää vertoja varsinaisen koulutuksen koulutukselle, ja se on yhä kasvamassa. Siksi myös kaikki se, mitä tässä seminaarissa tapahtuu, kumuloituu kentällä ehkä hyvinkin voimakkaasti. Yliopiston puolesta toivotan seminaarille menestystä.